

Motocykl v proměnách času – unikátní výstava motocyklů z let 1902–1989 v Technickém muzeu v Brně

V Technickém muzeu v Brně (TMB) letos rezonuje téma motocyklu. Po úspěšné výstavě anglických historických motorek značky Ariel se návštěvníkům otevře 15. května 2024 nová výstava s názvem „Motocykl v proměnách času“. Výstava s více než šedesáti exponáty z let 1902–1989 seznámí návštěvníky s fenoménem jednostopého motorového vozidla – motocyklu. Výstava strojů pocházejících ze soukromé sbírky a ze sbírek Technického muzea v Brně a Národního technického muzea chce především ukázat, jak se motocykl na našem území v průběhu času proměňoval po stránce technické i designové, ale i jakému účelu sloužil. Unikátní výstavu na ploše 600 m² si mohou zájemci prohlédnout v TMB, Purkyňova 105, v Brně – Králově Poli až do 29. prosince 2024.

„V roce 1885 zkonstruoval Gottlieb Daimler první motocykl s benzínovým pohonem. Název das Motorrad – motorové kolo si pak jako první nechali zaregistrovat němečtí podnikatelé Hildebrand a Wolfmüller, kteří začali vyrábět motocykly ve větších sériích,“ říká úvodem autorka výstavy „Motocykl v proměnách času“ a kurátorka oboru Historická vozidla a spalovací motory v TMB Mgr. Sylvie Zouharová Dyková.

Výstava „Motocykl v proměnách času“ je členěna do tří základních časových období. První z nich mapuje vývoj a použití motocyklů jen pro „vyvolené“, kdy je výroba motocyklů příliš nákladná a veřejnost ještě nedoceňuje jejich význam a potenciál jako dopravních prostředků. Další etapa je spojená s první republikou a pak následuje období po druhé světové válce, sahající až do roku 1989.

„Majitelé prvních motocyklů byli často vnímáni spíše jako dobrodruzi a exhibicionisté,“ vysvětluje Sylvie Zouharová Dyková. „Společenskou prestiž motocyklů pomohla na konci 19. století zvýšit až různá sportovní klání, kdy se vítězové motocyklových závodů a soutěží stávali pro společnost hrdiny a oceňovanými osobnostmi. První český motocykl, jež vyrobil Václav Klement s Václavem Laurinem, se veřejnosti představil 19. listopadu 1899 na závodní dráze v pražských Bubnech. Na výstavě představíme jejich motocykl Slavia s objemem 331 cm³ vyrobený v Mladé Boleslavi v roce 1902, který dosahoval rychlosti až 40 km/h,“ pokračuje Sylvie Zouharová Dyková. „Návštěvníci uvidí například i renovovaný motocykl Orion z roku 1905 od Viléma Michla ze Slaného, jehož motocykly se úspěšně účastnily sportovních akcí. Nesporně zaujme i vodící motocykl s objemem 2 300 cm³ pro cyklistické závody ze sbírek Národního technického muzea, pocházející z období kolem 1910.“

Po první světové válce motocykl přestal být jen předmětem sportu a stal se postupně nepostradatelným všeobecným dopravním prostředkem využívaným nejen soukromníky, ale i veřejnými institucemi a armádou. Na výstavě mohou návštěvníci obdivovat nejen motocykly dnes již téměř neznámé značky Böhmerland/Čechie, které vytvořil konstruktér Albin Liebisch v Krásné Lípě, stroje Premier z Chebu, ale také motocykly malých výrobců (Poustka, Praga Jules), jež byly vyrobeny jen v malých sériích.

Zájemci uvidí také motocykl Jawa 500 OHV, lidově nazývaný Rumpál, vyrobený Ing. Františkem Janečkem v roce 1929 ve Zbrojovce Praha a také jeho Jawu 175 Villiers. K zhlédnutí budou i lehká motorová kola – Es-Ka s motorem Fichtel & Sachs či CZ 250 Tourist nebo dámská verze ČZ 98. Motocykly Ogar z firmy Autfit, zaměřené svým názvem na oslovení mladé generace, reprezentují např. exponáty Ogar 250 2 P nebo Ogar 250 3 Elán. Výstava prezentuje i oblíbený motocykl zvaný Jawa 250 typ 11 „Pérák“, který vyvíjeli tajně ve Zbrojovce během druhé světové války pod vedením Jaroslava Freie. Vystavený renovovaný exponát pochází z roku 1946 a dosahoval rychlosti až 100 km/h.

„Z období socialistické éry Československa se návštěvníci seznámí kromě motocyklů klasické koncepce, jako je např. motocykl Jawa 350 z roku 1963 (lidově přezdívaný Kývačka), i s různými mopedy či skútry. Z konkrétních vystavovaných modelů mohu jmenovat např. lehký model s původním šlapacím motorem – Jawettu Sport Speciál, Jawu Babettu 210 či legendární Jawu 550 Pionýr nebo Jawu 50 Mustang,“ dodává Sylvie Zouharová Dyková.

„Návštěvníci zde mohou na jednom místě vidět motocykl americké značky Indian Scout 600 z roku 1925 ze sbírek TMB a současně model Indian FTR z roku 2024, který je zároveň nejmodernějším motocyklem výstavy. A právě pouhým porovnáním těchto dvou vystavených strojů je vidět nejen obrovský technický pokrok, jakého doznal motocykl během svého vývoje, ale také jak se měnil v čase způsob jeho využití a vnímání. Zajímavým faktem zůstává, že před sto lety byste si motocykl Indian Scout 600 mohli koupit cca za devět průměrných měsíčních platů, což je jeho cena i nyní,“ říká závěrem Sylvie Zouharová Dyková a zve do Technického muzea v Brně všechny motocyklové nadšence.

Výstavu „Motocykl v proměnách času“ si mohou prohlédnout i návštěvníci Brněnské muzejní noci 2024, která se koná v TMB v sobotu 18. května 2024 od 18.00 do 24.00 hodin. Na muzejní noci se téma motocyklu promítá i do připravovaných aktivit pro veřejnost ve vnitřních i venkovních prostorech. Motocyklovému sportu spojenému s Velkou cenou Československa se věnuje již od roku 2014 stálá expozice s názvem „Brno na dvou kolech“ a TMB je v letošním roce rovněž partnerem mimořádné události – Brno Grand Prix Revival na Masarykově okruhu v Brně, jenž se uskuteční druhý červencový víkend 2024.

Další informace o výstavě naleznete na webových stránkách: www.tnbrno.cz/akce/motocykl-v-promenach-casu/

Kontakt pro média:

Mgr. Sylvie Zouharová Dyková | autorka výstavy „Motocykl v proměnách času“ a kurátorka oboru Historická vozidla a spalovací motory v TMB
dykova@tnbrno.cz | 770 184 616